

Министерство на земеделието и храните

**Оперативен анализ
за основни земеделски култури**

(Бюлетин № 34/2024)

София, 4 септември 2024 г.

Съдържание

1.	Проведени основни мероприятия в растениевъдството към 29.08.2024 г.	3
1.1	Реколта от есенници	3
1.2	Реколта от слънчоглед и царевица за зърно.....	4
1.3	Площи и производство на зеленчуци, дини, пъпеши и ягоди.....	5
1.4	Площи и производство от трайни насаждения	6
1.5	Площи и производство от етерично-маслени култури	6
2.	Външна търговия с основни земеделски култури	6
3.	Цени	7
3.1	Зърнени и маслодайни култури	7
3.2	Плодове и зеленчуци	8

Забележки: Материалът включва оперативна информация относно проведените основни селскостопански мероприятия по данни от областните дирекции „Земеделие“, Интегрираната система за администриране и контрол (ИСАК) и общински служби по земеделие, които нямат статистически характер, а служат само като ориентир за текущото състояние на пазара.

1. Проведени основни мероприятия в растениевъдството към 29.08.2024 г.

1.1 Реколта от есенници

Към 29.08.2024 г. жътвата на основните есенници в страната на практика е приключила, но продължава обработката на данните за производствените обеми. На този етап отчетената продукция от пшеница и ечемик е съответно с 2,6% и 39,9% повече на годишна база, като при пшеницата това се дължи на повишения среден добив от декар а при ечемика – основно на значително по-големия размер реколтирани площи. Прибраните количества рапица, ръж и тритикале са респективно с 26,2%, 26,8% и 6,5% под нивата отпреди една година, главно вследствие на свиване на площите през настоящата година.

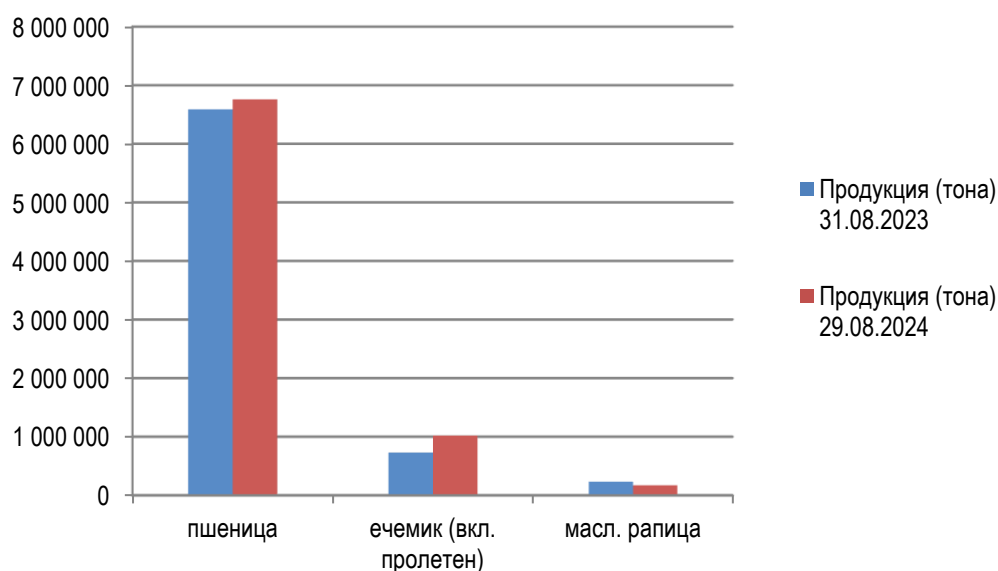
Реколта от есенници към 29.08.2024 г.

	Площи за реколтиране (ха)		Реколтирани площи (ха)		Продукция (тона)		Среден добив (кг/дка)		Изменение на годишна база, %			
	31.08.2023	29.08.2024	31.08.2023	29.08.2024	31.08.2023	29.08.2024	31.08.2023	29.08.2024	Площи за реколтиране (ха)	Реколтирани площи (ха)	Продукция (тона)	Среден добив (кг/дка)
пшеница	1 214 462	1 192 834	1 214 354	1 192 114	6 588 253	6 757 626	543	567	-1,8%	-1,8%	2,6%	4,4%
ечемик (вкл. пролетен)	137 719	188 187	137 702	188 150	728 529	1 018 992	529	542	36,6%	36,6%	39,9%	2,5%
маслодайна рапица	88 616	69 132	88 563	69 132	232 631	171 682	263	248	-22,0%	-21,9%	-26,2%	-5,7%
ръж	8 025	6 357	8 007	6 176	19 652	14 376	245	233	-20,8%	-22,9%	-26,8%	-4,9%
тритикале	21 251	19 404	21 189	19 275	79 343	74 210	374	385	-8,7%	-9,0%	-6,5%	2,9%

Източник: Оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“, ИСАК и ОСЗ, обработени от МЗХ

Забележка: Площите за реколтиране за зърно се изчисляват като от засетите площи се извадят пропадналите площи и площите, прибрани като цяло растение за фураж

Продукция от основни есенни култури към 29.08.2024 г., сравнено със същия период на 2023 г.

1.2 Реколта от слънчоглед и царевица за зърно

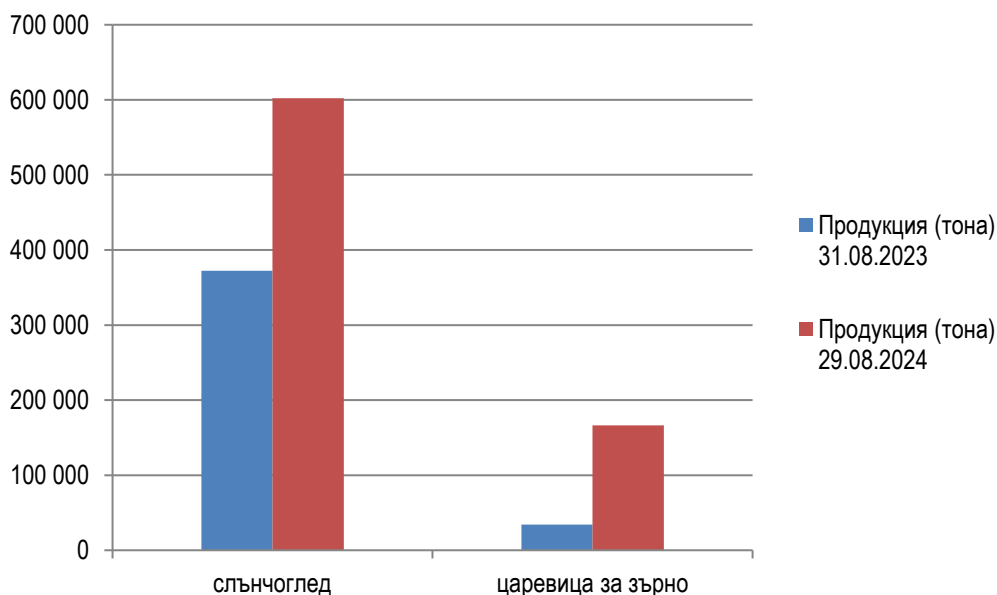
Кампанията по реколтиране на площите със слънчоглед и царевица продължава да се движи значително по-бързо спрямо година по-рано. В резултат на това, към момента производството на слънчоглед изпреварва с 61,8% миналогодишното, а това на царевица – близо пет пъти.

Реколта от слънчоглед и царевица за зърно към 29.08.2024 г., ха

	Площи за реколтиране, ха		Реколтирани площи (ха)		Продукция (тона)		Среден добив (кг/дка)		Изменение на годишна база, %			
	31.08.2023	29.08.2024	31.08.2023	29.08.2024	31.08.2023	29.08.2024	31.08.2023	29.08.2024	Площи за реколтиране (ха)	Реколтирани площи (ха)	Продукция (тона)	Среден добив (кг/дка)
слънчоглед	860 229	922 035	212 809	409 978	372 089	602 044	175	147	7,2%	92,7%	61,8%	-16,0%
царевица за зърно	537 252	511 942	8 296	63 397	34 298	166 405	413	262	-4,7%	664,2%	385,2%	-36,6%

Източник: Оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“, ИСАК и ОСЗ, обработени от МЗХ

Продукция от слънчоглед и царевица за зърно към 29.08.2024 г., сравнено със същия период на 2023 г.

Според последните оперативни данни производството на Ориенталски тютюн изостава с 12,1% на годишна база, като се наблюдава намаление както на площите, така и на средния добив. Засега събраните количества тютюн от типовете „Виржиния“ и „Бърлей“ са съответно със 78,7% и 20,8% повече спрямо година по-рано.

Площи и производство на тютюн към 29.08.2024 г.

	Площи за реколтиране (ха)		Реколтирани площи (ха)		Продукция (тона)		Среден добив (кг/дка)		Изменение на годишна база, %			
									Площи за реколтиране (ха)	Реколтирани площи (ха)	Продукция (тона)	Среден добив (кг/дка)
	31.08.2023	29.08.2024	31.08.2023	29.08.2024	31.08.2023	29.08.2024	31.08.2023	29.08.2024				
Тютюн-Ориенталски	2 282	2 083	2 244	2 053	3 029	2 662	135	130	-8,7%	-8,5%	-12,1%	-3,7%
Тютюн-Виржиния	431	469	300	435	282	504	94	116	8,8%	45,0%	78,7%	23,4%
Тютюн-Бърлей	140	192	139	191	245	296	176	155	37,1%	37,4%	20,8%	-11,9%

Източник: Оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“, ИСАК и ОСЗ, обработени от МЗХ

1.3 Площи и производство на зеленчуци, дини, пъпеши и ягоди

Към края на м. август 2024 г. се наблюдава ръст на годишна база на продукцията от дини (с 60,7%), пъпеши (с 19,3%) и домати (с 27,6%), отглеждани на открито. И при трите култури се отчита по-голям размер реколтирани площи до момента, а при дините и пъпешите – и по-високи добиви от декар. Реколтата от ягоди се свива с 2,1% спрямо година по-рано. На този етап продукцията от пипер, краставици, картофи и зеле е в границите от 5,4% (пипер) до 37,3% (зеле) под миналогодишната.

От началото на 2024 г. досега в оранжерии са произведени 34,9 хил. тона домати и 37,8 хил. тона краставици, което е съответно с 26,2% и 7,2% по-малко на годишна база.

Площи и производство от зеленчуци, дини, пъпеши и ягоди към 29.08.2024 г.

	Засадени площи (ха)		Реколтирани площи (ха)		Продукция (тона)		Среден добив (кг/дка)		Изменение на годишна база, %			
									Засадени площи (ха)	Реколтирани площи (ха)	Продукция (тона)	Среден добив (кг/дка)
	31.08.2023	29.08.2024	31.08.2023	29.08.2024	31.08.2023	29.08.2024	31.08.2023	29.08.2024				
Картофи	7 483	6 629	2 438	2 136	41 587	34 810	1 706	1 630	-11,4%	-12,4%	-16,3%	-4,5%
Зеле	1 410	1 464	289	177	5 063	3 174	1 752	1 793	3,8%	-38,8%	-37,3%	2,3%
Дини	3 653	5 643	3 301	5 166	63 435	101 913	1 922	1 973	54,5%	56,5%	60,7%	2,7%
Пъпеши	2 879	3 344	2 526	3 205	21 700	25 892	859	808	16,2%	26,9%	19,3%	-5,9%
Пипер на открито	2 248	2 277	1 633	1 770	14 713	13 914	901	786	1,3%	8,4%	-5,4%	-12,8%
Домати на открито	2 149	2 552	1 579	1 718	26 196	33 433	1 659	1 946	18,8%	8,8%	27,6%	17,3%
Краставици на открито*	378	478	346	384	5 842	5 139	1 688	1 338	26,5%	11,0%	-12,0%	-20,7%
Ягоди на открито	883	856	872	836	5 944	5 820	682	696	-3,1%	-4,1%	-2,1%	2,1%
Домати в оранжерии	531	515	477	457	47 239	34 886	9 903	7 634	-3,0%	-4,2%	-26,2%	-22,9%
Краставици в оранжерии	406	394	355	340	40 755	37 812	11 480	11 121	-3,0%	-4,2%	-7,2%	-3,1%

Източник: Оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“, ИСАК и ОСЗ, обработени от МЗХ

* Включва и корнишони

1.4 Площи и производство от трайни насаждения

При всички наблюдавани трайни насаждения се отчита нарастване на реколтираните площи спрямо година по-рано, в повечето случаи съчетано и с по-високи средни добиви от декар (с изключение на ябълките, крушите и гроздето). В резултат, прибраните количества череши, вишни, ябълки, кайсии, сливи, малини, десертно грозде, круши и праскови бележат увеличение с между 8,5% (череши) и 79,6% (праскови) на годишна база, а при виненото грозде (чиято беритба все още е в начален стадий) ръстът е многократен.

Площи и производство от трайни насаждения към 29.08.2024 г.

	Площи за реколтиране (ха)		Реколтирани площи (ха)		Продукция (тона)		Среден добив (кг/дка)		Изменение на годишна база, %			
									Площи за реколтиране (ха)	Реколтирани площи (ха)	Продукция (тона)	Среден добив (кг/дка)
	31.08.2023	29.08.2024	31.08.2023	29.08.2024	31.08.2023	29.08.2024	31.08.2023	29.08.2024				
ябълки	4 285	4 155	45	61	327	418	727	685	-3,0%	35,6%	27,8%	-5,8%
круши	581	627	72	132	404	680	561	515	7,9%	83,3%	68,3%	-8,2%
праскови	1 765	2 540	1 389	2 327	9 112	16 365	656	703	43,9%	67,5%	79,6%	7,2%
сливи	9 383	9 434	2 831	4 012	14 891	21 859	526	545	0,5%	41,7%	46,8%	3,6%
кайсии	2 220	2 878	2 220	2 871	11 558	16 080	521	560	29,6%	29,3%	39,1%	7,5%
череши	9 862	10 190	9 843	10 190	46 331	50 273	471	493	3,3%	3,5%	8,5%	4,7%
вишни	1 009	1 106	1 009	1 106	3 281	3 746	325	339	9,6%	9,6%	14,2%	4,3%
малини	1 734	1 749	1 039	1 262	2 892	4 352	278	345	0,9%	21,5%	50,5%	24,1%
лозя винени	29 804	29 301	38	1 600	197	5 482	518	343	-1,7%	4110,5%	2682,7%	-33,8%
лозя десертни	2 687	2 601	284	432	1 274	1 934	449	448	-3,2%	52,1%	51,8%	-0,2%

Източник: Оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“, ИСАК и ОСЗ, обработени от МЗХ

1.5 Площи и производство от етерично-маслени култури

Отчетената продукция от лавандулови насаждения до момента възлиза на 39,8 хил. тона - с 26,6% под нивото отпреди една година, поради намаление както на реколтираните площи, така и на средния добив от декар.

Площи и производство от етерично-маслени култури към 29.08.2024 г.

	Площи за реколтиране (ха)		Реколтирани площи (ха)		Продукция (тона)		Среден добив (кг/дка)		Изменение на годишна база, %			
									Площи за реколтиране (ха)	Реколтирани площи (ха)	Продукция (тона)	Среден добив (кг/дка)
	31.08.2023	29.08.2024	31.08.2023	29.08.2024	31.08.2023	29.08.2024	31.08.2023	29.08.2024				
лавандула	13 516	10 765	13 466	10 530	54 179	39 752	402	378	-20,4%	-21,8%	-26,6%	-6,0%

Източник: Оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“, ИСАК и ОСЗ, обработени от МЗХ

2. Външна търговия с основни земеделски култури

Информацията за търговията с основните зърнени и маслодайни култури и плодове и зеленчуци по данни на Националния статистически институт, включена в

Бюлетин № 32/2024, ще бъде актуализирана след публикуване на официални данни за внос и износ за м. юни 2024 г.

3. Цени

3.1 Зърнени и маслодайни култури

Към края на м. август 2024 г. се отчита леко седмично увеличение на средните изкупни цени на хлебна пшеница (с 0,3%), слънчоглед (с 0,6%), ечемик (с 1%) и царевица (с 2%). Цената на рапицата се запазва на нивото от предходната седмица, а фуражната пшеница поевтинява с 0,6%.

Средни изкупни цени на основни зърнени и маслодайни култури към 28.08.2024 г., лв./тон без ДДС

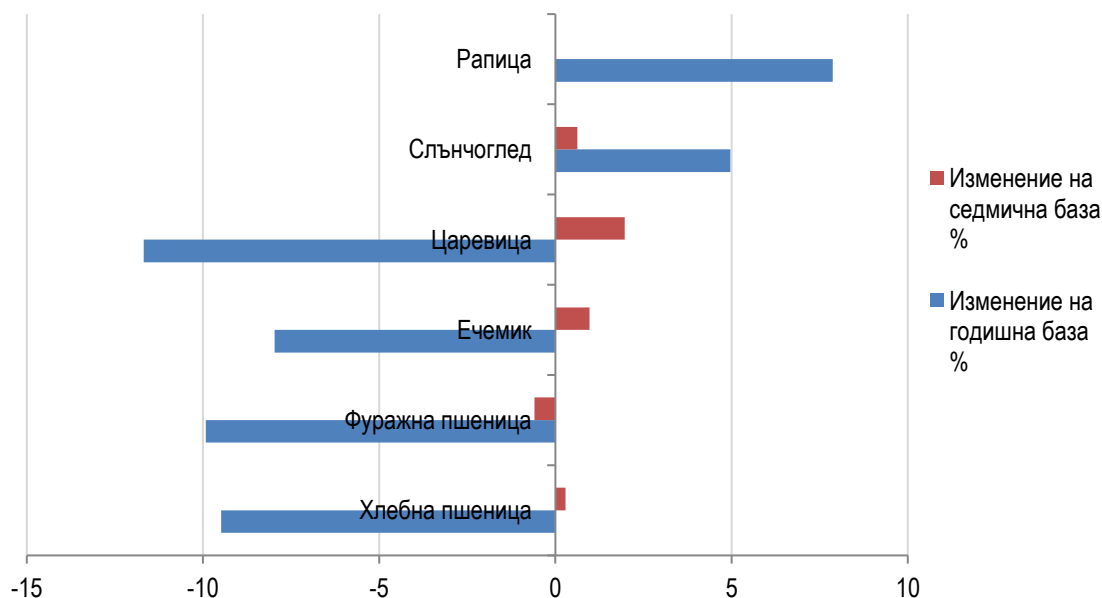
	30.08.2023	21.08.2024	28.08.2024	Изменение на годишна база %	Изменение на седмична база %
Хлебна пшеница	390	352	353	-9,5	0,3
Фуражна пшеница	373	338	336	-9,9	-0,6
Ечемик	339	309	312	-8,0	1,0
Царевица	411	356	363	-11,7	2,0
Слънчоглед	766	799	804	5,0	0,6
Рапица	775	836	836	7,9	0,0

Източник: САПИ ЕООД (средноседмични цени); изчисления на МЗХ

* няма данни

Сравнението със същия период на миналата година показва намаление на изкупните цени на основните зърнени култури с между 8% (ечемик) и 11,7% (царевица) и същевременно поскъпване на слънчогледа и рапицата, съответно с 5% и 7,9%.

Изменение на изкупните цени на основни зърнени и маслодайни култури към 28.08.2024 г.

3.2 Плодове и зеленчуци

В рамките на последната седмица на тържищата в страната се наблюдава намаление на цените на повечето от предлаганите плодове и зеленчуци, вариращо от 1,8% (картофи) до 10,6% (зеле). Само пъпешите и домати поскъпват на седмична база, съответно с 0,9% и 4,2%.

Средни цени на едро на основни плодове и зеленчуци към 30.08.2024 г., лв./кг

	01.09.2023	23.08.2024	30.08.2024	Изменение на годишна база %	Изменение на седмична база %
картофи	1,35	1,09	1,07	-20,7	-1,8
домати (оранжерийни)	2,58	2,80	*	-	-
домати (открити площи)	*	1,67	1,74	-	4,2
домати (внос)	*	*	*	-	-
краставици (оранжерийни)	2,92	2,90	2,70	-7,5	-6,9
краставици (внос)	*	*	*	-	-
пипер (зелен)	1,70	1,82	1,64	-3,5	-9,9
пипер (червен)	2,33	*	1,96	-15,9	-
зеле	1,14	1,13	1,01	-11,4	-10,6
дини	0,75	0,62	0,58	-22,7	-6,5
пъпеш	1,41	1,15	1,16	-17,7	0,9
праскови	2,58	2,34	2,20	-14,7	-6,0
череш	*	*	*	-	-
ябълки (внос)	1,95	*	*	-	-
сливи	*	*	*	-	-
круши	*	*	*	-	-
десертно грозде	*	*	2,51	-	-

Източник: ДКСБТ; изчисления на МЗХ

* няма данни

Към 30 август 2024 г. средните цени на едро на основните плодове и зеленчуци, налични на тържищата, са под нивата отпреди една година. Годишното поевтиняване е в интервала от 3,5% при зеления пипер до 22,7% при дините.

**Изменение на цените на едро на основни плодове и зеленчуци
към 30.08.2024 г.**

